

โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน กองโรงงานช่างกล กรุงเทพมหานคร

PARTICIPATORY LEARNING PROGRAM TO PROMOTE WORKING SAFETY FOR MECHANICAL MAINTENANCE DIVISION WORKERS, BANGKOK METROPOLIS

วิทยา ชาญชัย 4836109 PHPH/M

วท.ม. (สาขารณศาสตร) สาขาวิชาเอกสุศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : มณีรัตน์ วีระวิวัฒน์, Ph.D., นิรันดร์ อิมามิ, Ph.D., วิทยา อยู่สุข, D.Eng.

บทคัดย่อ

ความปลอดภัยในการทำงานเป็นเรื่องสำคัญที่ส่งผลต่อปัญหาสุขภาพของพนักงาน การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน กองโรงงานช่างกลกรุงเทพมหานคร โดยเน้นการมีส่วนร่วมของพนักงานในการร่วมคิดวางแผนดำเนินการและร่วมกันเฝ้าระวังเพื่อนร่วมงานด้วยกันให้สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัยจากการปฏิบัติงาน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคนงานให้มี การรับรู้ และมีพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัย และมีพฤติกรรมสุขภาพพื้นฐานที่ถูกต้องต่อไป การวิจัยครั้งนี้เป็น การศึกษาแบบกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานกองโรงงานช่างกล กรุงเทพมหานคร โดยประยุกต์แนวคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ และ ทฤษฎีแรงสนับสนุนทางสังคม เป็นแนวทางในการจัดโปรแกรม วิธีการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย การใช้ กิจกรรมนันทนาการ การบรรยาย การประชุมกลุ่มใหญ่ การระดมสมอง การอภิปราย กรณีศึกษา การประชุม กลุ่มย่อย การทำงานเป็นกลุ่ม การสาธิต การฝึกปฏิบัติจากสถานการณ์จริง กิจกรรมสัปดาห์ความปลอดภัย การกระจายเสียงตามสาย กลุ่มตัวอย่างได้แก่คนงานในฝ่ายซ่อมบำรุง ซึ่งเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมในการใช้อุปกรณ์ ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ได้แก่ อุปกรณ์ป้องกันใบหน้า ดวงตา หู และอุปกรณ์ป้องกันการหายใจ จำนวน 60 คน ระยะเวลาการทดลองจัดโปรแกรม 9 สัปดาห์ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Paired Samples t-test

ผลการศึกษาพบว่า หลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้มีโอกาเสี่ยงและความรุนแรงต่ออุบัติเหตุใน การทำงาน การรับรู้ประโยชน์ อุปสรรค และการรับรู้ความสามารถในการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ขณะทำงาน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.05$) นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมใช้ อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ถูกต้องมากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.05$) ผลการวิจัย แสดงว่าโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน มีผลทำให้ คนงานมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีขึ้น ดังนั้น โปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงานของคนงานนี้ อาจนำไปประยุกต์ใช้ในสถานประกอบการที่มีการทำงาน เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์ป้องกันความปลอดภัย เพื่อ ส่งเสริมให้คนงานมีพฤติกรรมที่เหมาะสมและเป็นการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้

คำสำคัญ : การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม/แรงสนับสนุนทางสังคม/ความปลอดภัยในการทำงานของคนงาน

PARTICIPATORY LEARNING PROGRAM TO PROMOTE WORKING SAFETY FOR
MECHANICAL MAINTENANCE DIVISION WORKERS, BANGKOK METROPOLIS

WITHAYA CHANCHAI 4836109 PHPH/M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES

THESIS ADVISORS COMMITTEE : MANIRAT THERAWIWAT, Ph.D., NIRAT
IMAMEE, Ph.D., WITHAYA YOOSOOK, Dr.Eng.

ABSTRACT

Working safety is one of the important health problems affecting workers. The development of a working safety promotion program for Mechanical Maintenance Division workers which emphasizes workers' participation in thinking, planning, implementing, and keeping a watchful eye on their coworkers as a way to modify unsafe working behavior. This study was a quasi-experimental research which aimed to assess the effects of a participatory learning program to promote the working safety of Mechanical Division workers in the Bangkok Metropolis. The program was developed by applying participatory learning theory, Health Belief Model and social support theory. The learning methods used were composed of recreational activities, lecture, large and small group discussions, brainstorming, case studies, group work, demonstration, field-practice, organizing a "Safe Week" activity, and local-voice program. The samples were composed of 60 workers in the repair and Maintenance unit who were involved in using personal protective equipment for the face, eyes, ears, and respiration. The program lasted for 9 weeks and the data were collected by using and activities. The data were analyzed by means of statistical categories, such as percentage, arithmetic mean, standard deviation, and Paired Samples, t-test.

The results of this study showed that, after experimentation, the sampled group had significantly higher levels of perceived susceptibility and a higher level of perception regarding the severity of working accidents, and the benefits of equipment used to protect against accidents. As well, after the experiment they had a greater understanding of the obstacles regarding the use of safety equipment as well as a higher level of perceived self-efficacy ($p < 0.05$). In addition, the sampled group developed a more proper use of the personal protective equipment ($p < 0.05$). These findings showed that the participatory learning program was effective in promoting the working safety of the workers. Thus, this working safety promotion program may be utilized in workplace in order to help workers avoid harmful injuries.

KEY WORDS : PARTICIPATORY LEARNING/SOCIAL SUPPORT/WORKER'S
WORKING SAFETY

215 pages